Pajouhan Scientific Journal Volume 18, Issue 3, Spring 2020, Pages: 46-52

Original Article

doi: 10.52547/psj.18.3.46

Investigating the Problems of Students of Hamadan University of Medical Sciences with a Psychological Approach

Davoud Khoshbavar (PhD)[1,*], Hasan Yaqobi (MSc)[2]

[1] *PhD in Islamic Theology, Graduate of Seminary 4, Department of Islamic Studies, Islamic Azad University, Karaj Branch, Iran*

[2] *PhD Student in Islamic Theology, Qom University, Lecturer, Department of Islamic Studies, University, Qom, Iran*

**** Corresponding Author:** Davood Khoshbavar, PhD in Islamic Theology, Graduate of Seminary 4, Department of Islamic Studies, Islamic Azad University, Karaj Branch, Iran. Email: d.basirat@gmail.com*

Received: 03/11/2019
Accepted: 23/12/2019

How to Cite this Article:
Khoshbavar D, Yaqobi H. Investigating the Problems of Students of Hamadan University of Medical Sciences with a Psychological Approach. *Pajouhan Scientific Journal*. 2020; 18(3): 46-52. DOI: 10.52547/psj.18.3.46

Abstract

Background and Objective: Given that students are among the most important and influential in today's and tomorrow's society, it is important to know exactly the current state of their university, which, according to the Supreme Leader, is a soft war officer. The purpose of this study is to determine the frequency of academic problems of students of Hamadan University of Medical Sciences in terms of psychology.

Materials and Methods: The study was cross-sectional using a questionnaire and self-report to students. 475 students entered the study in the 2016-2017 academic year. The collected data were analyzed using SPSS software and a significant level of less than 0.05 was considered.

Results: The most important issue in the university from the students' point of view is common in terms of contextual variables in order of priority; Student depression was indifference to social issues, lack of scientific dynamism of professors, poor management, lack of attention to the needs of society, lack of scientific courage and imitation, financial weakness and political constraints.

Conclusion: About 59.9% of depression is common among students, and this high percentage of depression among students is an alarm. It seems that it is necessary to address this issue as soon as possible and provide solutions to resolve the current situation.

Keywords: Psychology Approach; Depression; Workshops; Hamadan Medical Sciences

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

Copyright © 2020 Pajouhan Scientific Journal. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (*http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/*) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cite.

مقاله پژوهشی
doi: 10.52547/psj.18.3.46

بررسی مشکلات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان با رویکرد روانشناسی

داود خوش باور[۱،*]، **حسن یعقوبی**[۲]

[۱] دکترا، فارغ التحصیل سطح ۴ حوزه علمیه، مدرس حوزه و گروه معارف اسلامی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران
[۲] دانشجوی دکتری کلام اسلامی دانشگاه قم، مدرس گروه معارف اسلامی در دانشگاه، قم، ایران

* **نویسنده مسئول:** داود خوش باور، دکتری کلام اسلامی، فارغ التحصیل سطح ۴ حوزه علمیه، گروه معارف اسلامی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ایران. ایمیل: d.basirat@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۸/۱۲
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۰۲

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

چکیده

سابقه و هدف: با عنایت به اینکه دانشجویان از مهمترین و تاثیر گذاران امروز و فردای جامعه می باشند شناخت دقیق وضعیت موجود دانشگاهی آنان که به فرموده مقام معظم رهبری افسران جنگ نرم می باشند، بسیار مهم و حائز اهمیت است. هدف از این مطالعه تعیین فراوانی مشکلات دانشگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان از حیث روانشناسی می باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع مقطعی بود که با استفاده از پرسشنامه و بصورت خود گزارش دهی در دانشجویان انجام شد. ۴۷۵ نفر از دانشجویان در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ وارد مطالعه شدند. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: مهم ترین مسأله موجود در دانشگاه از دید دانشجویان به صورت مشترک از لحاظ متغیرهای زمینه ای به ترتیب اولویت؛ افسردگی دانشجویان، بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی، عدم پویایی علمی اساتید، ضعف مدیریت، کم توجهی به نیازهای جامعه، عدم شجاعت علمی و تقلید، ضعف مالی و محدودیت های سیاسی بود.

نتیجه‌گیری: حدود ۵۹/۹ درصد بین دانشجویان افسردگی شایع است و این درصد بالای افسردگی بین دانشجویان یک زنگ خطر است. به نظر می رسد لازم است در اسرع وقت به این موضوع رسیدگی شود و راهکارهایی برای برطرف سازی وضع موجود ارائه گردد.

واژگان کلیدی: رویکرد روانشناسی؛ افسردگی؛ کارگاه‌ها؛ علوم پزشکی همدان

مقدمه

چنانچه برخی از صاحب نظران مسایل فرهنگی و اجتماعی جامعه ما معتقدند که بخشی از پیکره‌ی اجتماعی ما، به ویژه قشر جوان، مبتلا به آفت و آسیب پذیری هستند [۱] و اگر راهکار و چاره ای برای حل این مشکل پیدا نشود، نه تنها فردا دیر است بلکه حل این معضل و غلبه بر آن برای نسل آینده بسی دشوار و مشکل تر و مسلما مستلزم هزینه هایی گزاف تر، با احتمال اثر بخشی کمتر از آنچه الان متصور است، خواهد بود. از این رو، مراکزی که با جوانان در تعامل هستند نقش سازنده و مهمی را ایفا می نمایند.

در جهان معاصر به دانشگاه نرفتن بیشتر یک قصور شخصی تلقی می شود و ورود به دانشگاه با بهره هوشی فرد و پایگاه اجتماعی – اقتصادی خانواده او در ارتباط است. هر قدر که محصل دارای بهره هوشی بالاتری باشد و والدین او از رفاه بیشتری برخوردار باشند احتمال این که او به دانشگاه برود، بیشتر است. اعم از این که دانشجو در یک دانشگاه بزرگ به تحصیل بپردازد و یا در یک مؤسسه آموزش عالی کوچک، بی تردید محیط آموزش عالی افق ذهنی او را گسترده تر می کند و در نظام پیش داوری ها و ارزش های اجتماعی مورد قبول او دگرگونی های به وجود می آورد. صرف نظر از اینکه علت را آموزش دانشگاهی بدانیم و یا پختگی ذهن و یا صرفا دوری بیشتر از خانواده، آن چه که قابل تعمق است تغییراتی است که در نگرش های اجتماعی دانشجو به وجود می آید. [۲] چرا که یکی از امکانات و ویژگی های مهم دانشگاه، ارتباط و تعاملات افراد مختلف از فرهنگ ها و خانواده های متفاوت است.

در جهان امروز سرمایه گذاری برای آموزش عالی یک عامل کلیدی محسوب می گردد که در فرآیند توسعه فرهنگی،

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]
[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

اقتصادی و اجتماعی نقش مهمی را ایفا می کند. نظام آموزشی هر کشور یکی از عوامل موثر در تحقق توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به شمار می رود. آموزش عالی زمانی می تواند به نوآوری و بالا بردن کیفیت در جامعه منتهی می شود که علاوه بر کمیت بعد کیفیت نیز مورد توجه قرار گیرد. اما چنانچه بعد کمیت با کیفیت توأم نباشد، نه تنها به اهداف مورد نظر نخواهیم رسید، بلکه با نظام آموزشی مطلوب فاصله خواهیم گرفت. از این رو انتقال ارزش ها، باورها و به طور کلی انتقال فرهنگ یک جامعه باید توسط آموزش صحیح انجام پذیرد [۳].

مجموعه دانشگاهی به ویژه دانشجویان به عنوان بخش عظیمی از فرهنگ سازان جامعه امروز و فردا ما را بر آن داشت تا با ارزیابی وضعیت دانشگاهی نقاط قوت و ضعف را بررسی نموده و با بررسی دقیق درصدد رفع و دفع آن مباحث باشیم. بنابراین جایگاه ویژه دانشگاه در تربیت نسل بالنده انقلاب اسلامی و نقش عظیمی که دانشگاه در پرورش مدیران و کارگزاران آینده نظام مقدس جمهوری اسلامی ایفا می کنند بر کسی پوشیده نیست، ضرورت توجه به فعالیت های دانشگاهی، فرهنگی و سیاسی دانشجویان با رویکرد روانشناسانه در این راستا اهمیت ویژه ای دارد. لذا تعیین و تبیین دقیق آسیب شناسی و آسیب پذیری هیجانات و رفتارهای بی خطر و پر خطر دانشجو که در ارتباط با دانشگاه ها ظهور پیدا می کنند در رصد کم و کیف وضعیت دانشگاه موثر است. لذا با شناخت دقیق وضعیت موجود در رفع آسیب ها و ناهنجاری های جامعه های دانشگاهی راهگشا و موثر می باشد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش بصورت توصیفی – تحلیلی از نوع مقطعی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ انجام شد. با توجه به اینکه فقط دانشجویان داوطلب و بصورت تصادفی پرسشنامه را تکمیل می نمایند تنها معیار ورود دانشجویان جهت تکمیل پرسش نامه بر مبنای رضایت و علاقه فردی بود که حجم نمونه ۴۷۵ نفر گردید. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه و به صورت خود گزارش دهی جمع آوری شد. پرسشنامه محقق ساخته شامل سوال درباره وضعیت دموگرافیک افراد مورد مطالعه (سن، جنس، تأهل، مقطع تحصیلی) و سوالات رفتاری و دیدگاهی نسبت به وضعیت دانشگاه بود.

پرسشنامه با توجه به مطالعه های قبلی توسط پژوهشگران طراحی شد. همکاران اجرایی طرح ابتدا با وجوه نظری و عملی طرح و اهداف پژوهش آشنا شده و درباره نحوه گردآوری اطلاعات و حضور در دانشکده ها، کلاس ها و ارتباط با اساتید توسط مجریان طرح آموزش دیدند. پس از توجیه دانشجویان در مورد تحقیق، پرسشنامه ها توسط همکاران اجرایی طرح بین آنان و به صورت خود ایفا در طی ۲۵ تا ۳۰ دقیقه تکمیل و جمع آوری گردید.

داده ها وارد نرم افزار SPSS شده و با آزمونهای توصیفی فراوانی و فراوانی نسبی برای داده های کیفی و میانگین، انحراف معیار برای داده های کمی و آزمون های تحلیلی کای دو، t test، آنالیز واریانس و رگرسیون تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

اکثر دانشجویان مورد تحقیق دانشجویانی بودند که دانشکده خود را بیان نکرده اند با فراوانی ۳۱۵(۶۶/۳ درصد) و بعد دانشجویان دانشکده دارو سازی ۵۰ (۱۰/۵درصد) و کمترین تعداد مربوط به دانشکده پزشکی با فراوانی ۱۷(۳/۶ درصد) می باشد. در مقطع تحصیلی اکثر دانشجویان مورد تحقیق دانشجویان کارشناسی با فراوانی ۲۹۴(۶۱/۹ درصد) و کمترین مربوط به دانشجویان کاردانی با فراوانی ۴ (۸ درصد) می باشند. نوع جنسیت بیشترین فراوانی با زنان با فراوانی ۳۴۶ (۷۲/۸ درصد) و کمترین فراوانی مردان ۱۲۹(۲۷/۲ درصد) می باشد. نسبت به وضعیت تاهل بیشترین مجرد با فراوانی ۴۲۲ (۸۸/۸ درصد) و کمترین متاهل با فراوانی ۵۳ (۱۱/۲ درصد) بودند.

جدول ۱ نشان داد که ۲۰/۹ درصد از دانشجویان در بسیج دانشجویی، ۱۵/۵ درصد در کانون های دانشجویی، ۹/۹ درصد در انجمن اسلامی دانشجویان (مستقل)، ۶.۷ درصد در انجمن های علمی، ۵/۹ درصد در هیأت های مذهبی، ۵/۳ درصد در انجمن اسلامی دانشجویان (دفتر تحکیم وحدت)، ۳/۲ درصد سایر، ۳ درصد در تشکل های دانشجویی اصلاح طلب، ۲/۱ درصد در شورای صنفی دانشجویان و ۰/۸ درصد عضو جامعه اسلامی دانشجویان می باشند.

بر اساس یافته های جدول ۲؛ مهم ترین مسأله موجود در دانشگاه از دید دانشجویان به صورت کلی از لحاظ متغیر های زمینه ای (جنسیت - تأهل) را به ترتیب اولویت؛ افسردگی دانشجویان، بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی، عدم پویایی علمی اساتید، ضعف مدیریت، کم توجهی به نیازهای جامعه، عدم شجاعت علمی و تقلید، ضعف مالی، محدودیت های سیاسی و در آخر سایر موارد را ذکر کرده اند.

نتایج جدول ۳ نشان می دهد که در مجموع ۵۹/۹ درصد از دانشجویان موافق آنند که افسردگی بین دانشجویان شایع است در حالی که ۱۱/۴ درصد مخالف و مابقی اظهار نظر نکرده اند. بین افسردگی جنسیت و تأهل رابطه معنا داری وجود ندارد.

جدول ۴ نشان داد که در بررسی یافته های جدول فوق در مورد، شیوع مهم ترین آسیب ها در بین دانشجویان به صورت مشترک به ترتیب اولویت؛ دوستی با جنس مخالف، سیگار و قلیان، فیلم های مبتذل، مواد مخدر و روان گردان، خود ارضایی، مشروبات الکلی، همجنس گرایی، عرفان های کاذب، شرکت در پارتی های مختلط، بازی ورق به دست آمد.

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

جدول ۱: توزیع فراوانی میزان عضویت دانشجویان در تشکل های دانشجویی

سوال		فراوانی (درصد)	تفکیک بر اساس جنسیت		تفکیک بر اساس تأهل	
			مرد فراوانی (درصد)	زن فراوانی (درصد)	مجرد فراوانی (درصد)	متأهل فراوانی (درصد)
عضو کدامیک از تشکلها یا کانون های دانشجویی هستید ؟	انجمن اسلامی دانشجویان(دفتر تحکیم وحدت)	۲۵(۵/۳)	۸(۶/۲)	۱۷(۴/۹)	۲۰(۴/۷)	۵ (۹/۴)
	انجمن اسلامی دانشجویان	۴۷(۹/۹)	۸(۶/۲)	۳۹(۱۱/۳)	۴۴(۱۰/۴)	۳(۵/۷)
	کانون های دانشجویی	۷۵(۱۵/۸)	۱۵(۱۱/۶)	۶۰(۱۷/۳)	۷۰(۱۶/۶)	۵ (۹/۴)
	بسیج دانشجویی	۹۹(۲۰/۹)	۲۰(۱۵/۵)	۷۹(۲۲/۹)	۸۸(۲۰/۹)	۱۱(۲۰/۸)
	هیات های مذهبی	۲۸(۵/۹)	۱۱(۸/۵)	۱۷(۴/۹)	۲۷(۶/۴)	۱(۱/۹)
	انجمن های علمی	۳۲(۶/۷)	۱۱(۸/۵)	۲۱(۶/۱)	۳۰(۷/۱)	۲(۳/۸)
	جامعه اسلامی دانشجویان	۴(۰/۸)	۳(۲/۳)	۱(۰/۳)	۳(۰/۷)	۱(۱/۹)
	شورای صنفی دانشجویان	۱۰(۲/۱)	۵ (۳/۹)	۵ (۱/۴)	۷(۱/۷)	۳(۵/۷)
	تشکلهای دانشجویی اصلاح طلب	۱۴(۳/۰)	۲(۱/۶)	۱۲(۳/۵)	۱۳(۳/۱)	۱(۱/۹)
	سایر	۱۵(۳/۲)	۱۰(۷/۸)	۵ (۱/۴)	۱۳(۳/۱)	۲(۳/۸)

جدول ۲: اولویت مسائل موجود در دانشگاه از نگاه دانشجویان (خود ارزیابی)

بر اساس جنسیت (مذکر - مونث)		بر اساس تأهل (مجرد - متأهل)		به صورت کلی
مذکر	مونث	مجرد	متأهل	
۱-افسردگی دانشجویان ۲- عدم پویایی علمی اساتید ۳- بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی ۴- ضعف مدیریت ۵- کم توجهی به نیازهای جامعه ۶-ضعف مالی ۷-عدم شجاعت علمی و تقلید ۸-محدودیت‌های سیاسی ۹-سایر	۱- افسردگی دانشجویان ۲- بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی ۳- عدم پویایی علمی اساتید ۴- کم توجهی به نیازهای جامعه ۵- ضعف مدیریت ۶-عدم شجاعت علمی و تقلید ۷-ضعف مالی ۸-محدودیت‌های سیاسی ۹-سایر	۱- افسردگی دانشجویان ۲- بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی ۳- عدم پویایی علمی اساتید ۴- ضعف مدیریت ۵- کم توجهی به نیازهای جامعه ۶-عدم شجاعت علمی و تقلید ۷-ضعف مالی ۸-محدودیت‌های سیاسی ۹-سایر	۱- افسردگی دانشجویان ۲- کم توجهی به نیازهای جامعه ۳- بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی ۴- عدم پویایی علمی اساتید ۵- ضعف مدیریت ۶-ضعف مالی ۷-عدم شجاعت علمی و تقلید ۸-محدودیت‌های سیاسی ۹-سایر	۱- افسردگی دانشجویان ۲- بی تفاوتی نسبت به مسائل اجتماعی ۳- عدم پویایی علمی اساتید ۴- ضعف مدیریت ۵- کم توجهی به نیازهای جامعه ۶-عدم شجاعت علمی و تقلید ۷-ضعف مالی ۸-محدودیت‌های سیاسی ۹-سایر

جدول ۳: توضیح چرایی افسردگی دانشجویان

سوال		فراوانی (درصد)	تفکیک بر اساس جنسیت		P–value	تفکیک بر اساس تأهل		P–value
			مرد فراوانی (درصد)	زن فراوانی (درصد)		مجرد فراوانی (درصد)	متأهل فراوانی (درصد)	
به نظر من اغلب دانشجویان دچار افسردگی هستند	خیلی مخالف	۸(۱/۷)	۴(۳/۱)	۴(۱/۲)		۷(۱/۷)	۱(۱/۹)	
	مخالف	۴۶(۹/۷)	۹(۷/۰)	۳۷(۱۰/۸)		۴۱(۹/۷)	۵ (۹/۶)	
	نظری ندارم	۱۳۶(۲۸/۸)	۳۴(۲۶/۴)	۱۰۲(۲۹/۷)	۰/۳۲۲	۱۲۰(۲۸/۵)	۱۶(۳۰/۸)	۰/۹۸۲
	موافق	۱۹۱(۴۰/۴)	۵۳(۴۱/۱)	۱۳۸(۴۰/۱)		۱۷۲(۴۰/۹)	۱۹(۳۶/۵)	
	خیلی موافق	۹۲(۱۹/۵)	۲۹(۲۲/۵)	۶۳(۱۸/۳)		۸۱(۱۹/۲)	۱۱(۲۱/۲)	

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

نتایج جدول ۵ نشان داد که زنان بیشتر از مردان تمایل به برگزاری «کارگاههایی برای شناسایی چالش ها و مشکلات خانوادگی و همچنین برخورد مناسب با آنها» دارند. و در بررسی سوال فوق با متغیر تأهل رابطه معنا داری وجود ندارد. در مجموع ۷۵/۴ درصد از دانشجویان موافق برگزاری کارگاه هایی برای شناسایی چالش ها و مشکلات خانوادگی و همچنین برخورد مناسب با آنها هستند که در مقابل ۳/۸ درصد مخالف آن و مابقی اظهار نظر نکرده اند.

۷۵/۹ درصد دانشجویان موافق برگزاری کلاسهای آموزش ازدواج و آسیب های پیش از آن بوده و در مقابل ۲/۸ درصد مخالف آن و مابقی اظهار نظر نکرده اند (جدول ۶).

در مجموع ۷۴ درصد از دانشجویان با آموزش مهارت های ارتباطی و کلامی موافق بوده و در مقابل ۱۰/۵ درصد مخالف و ۲۰ درصد از دانشجویان اظهار نظر نکرده اند.

جدول ۴: اولویت بندی مهم ترین آسیب های موجود در بین دانشجویان

بر اساس جنسیت (مذکر - مونث)		بر اساس تأهل (مجرد - متأهل)		به صورت کلی
مذکر	مونث	مجرد	متأهل	
۱- سیگار و قلیان				۱- دوستی با جنس مخالف
۲- دوستی با جنس مخالف	۱- دوستی با جنس مخالف	۱- دوستی با جنس مخالف	۱- دوستی با جنس مخالف	۲- سیگار و قلیان
۳- مواد مخدر و روان گردان	۲- فیلم های مبتذل	۲- سیگار و قلیان	۲- فیلم های مبتذل	۳- فیلم های مبتذل
۴- فیلم های مبتذل	۳- سیگار و قلیان	۳- فیلم های مبتذل	۳- سیگار و قلیان	۴- مواد مخدر و روان گردان
۵- خود ارضائی	۴- مواد مخدر و روان گردان	۴- مواد مخدر و روان گردان	۴- مواد مخدر و روان گردان	۵- خود ارضائی
۶-مشروبات الکلی	۵- خود ارضائی	۵- خود ارضائی	۵- خود ارضائی	۶-مشروبات الکلی
۷-همجنس گرایی	۶-مشروبات الکلی	۶-مشروبات الکلی	۶-مشروبات الکلی	۷-همجنس گرایی
۸-عرفانهای کاذب	۷-همجنس گرایی	۷-همجنس گرایی	۷-عرفانهای کاذب	۸-عرفانهای کاذب
۹-شرکت در پارتی‌های مختلط	۸-عرفانهای کاذب	۸-عرفانهای کاذب	۸-همجنس گرایی	۹-شرکت در پارتی‌های مختلط
۱۰- بازی ورق	۹-شرکت در پارتی‌های مختلط	۹-شرکت در پارتی‌های مختلط	۹-شرکت در پارتی‌های مختلط	۱۰- بازی ورق
	۱۰- بازی ورق	۱۰- بازی ورق	۱۰- بازی ورق	

جدول ۵: توزیع فراوانی برگزاری کارگاه هایی برای شناسایی چالش ها و مشکلات خانوادگی و همچنین برخورد مناسب با آنها

سوال		فراوانی (درصد)	تفکیک بر اساس جنسیت		P–value	تفکیک بر اساس تأهل		P–value
			مرد فراوانی (درصد)	زن فراوانی (درصد)		مجرد فراوانی (درصد)	متأهل فراوانی (درصد)	
کارگاه هایی برای شناسایی چالش ها و مشکلات خانوادگی و همچنین برخورد مناسب با آنها باید برگزار گردد.	خیلی مخالف	۸(۱/۷)	۴(۳/۱)	۴(۱/۲)	۰/۰۲۱	۷(۱/۷)	۱(۱/۹)	۰/۹۳۱
	مخالف	۱۰(۲/۱)	۴(۳/۱)	۶(۱/۷)		۸(۱/۹)	۲(۳/۸)	
	نظری ندارم	۹۹(۲۰/۸)	۳۵(۲۷/۱)	۶۴(۱۸/۵)		۸۸(۲۰/۹)	۱۱(۲۰/۸)	
	موافق	۱۸۸(۳۹/۶)	۵۳(۴۱/۱)	۱۳۵(۳۹/۰)		۱۶۸(۳۹/۸)	۲۰(۳۷/۷)	
	خیلی موافق	۱۷۰(۳۵/۸)	۳۳(۲۵/۶)	۱۳۷(۳۹/۶)		۱۵۱(۳۵/۸)	۱۹(۳۵/۹)	

جدول ۶: توزیع فراوانی برگزاری کلاسهای آموزش ازدواج و آسیب های پیش از آن

سوال		فراوانی (درصد)	تفکیک بر اساس جنسیت		P–value	تفکیک بر اساس تأهل		P–value
			مرد فراوانی (درصد)	زن فراوانی (درصد)		مجرد فراوانی (درصد)	متأهل فراوانی (درصد)	
مجموعه باید کلاس های آموزش ازدواج و آسیب های پیش از آن را برگزار نماید.	خیلی مخالف	۵ (۱/۱)	۳(۲/۳)	۲(۰/۳)	-	۴(۱/۰)	۱(۱/۹)	-
	مخالف	۸(۱/۷)	۵(۳/۹)	۳(۰/۹)		۸(۱/۹)	۰(۰/۰)	
	نظری ندارم	۱۰۱(۲۱/۳)	۲۶(۳۰/۳)	۷۵(۲۱/۷)		۹۱(۲۱/۶)	۱۰(۱۸/۹)	
	موافق	۱۵۸(۳۳/۳)	۴۲(۳۲/۸)	۱۱۶(۳۳/۵)		۱۴۱(۳۳/۵)	۱۷(۳۲/۱)	
	خیلی موافق	۲۰۲(۴۲/۶)	۵۲(۴۰/۶)	۱۵۰(۴۳/۴)		۱۷۷(۴۲/۰)	۲۵(۴۷/۲)	

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

جدول ۷: توزیع فراوانی آموزش مهارت های ارتباطی و کلامی

سوال		فراوانی (درصد)	تفکیک بر اساس جنسیت		P–value	تفکیک بر اساس تأهل		P–value
			مرد فراوانی (درصد)	زن فراوانی (درصد)		مجرد فراوانی (درصد)	متأهل فراوانی (درصد)	
آموزش مهارت های ارتباطی و کلامی برای تعامل مناسب تر مورد نیاز دانشجویان است.	خیلی مخالف	۴(۰/۸)	۱(۰/۸)	۳(۰/۹)	-	۳(۰/۷)	۱(۱/۹)	-
	مخالف	۱۲(۲/۵)	۴(۳/۱)	۸(۲/۳)		۱۲(۲/۸)	۰(۰/۰)	
	نظری ندارم	۹۵(۲۰/۰)	۲۹(۲۲/۵)	۶۶(۱۹/۱)		۸۱(۱۹/۲)	۱۴(۲۶/۴)	
	موافق	۱۶۷(۳۵/۲)	۵۰(۳۸/۸)	۱۱۷(۳۳/۸)		۱۵۲(۳۶/۰)	۱۵(۲۸/۳)	
	خیلی موافق	۱۹۷(۴۱/۵)	۴۵(۳۴/۹)	۱۵۲(۴۳/۹)		۱۷۴(۴۱/۲)	۲۳(۴۳/۴)	

بحث

اغلب افراد جامعه جوانان را انسان هایی مضطرب و نگران تصورمی کنند؛ یعنی افرادی با نوسانات عاطفی و هیجانات شدید و ناگهانی. جوانان با بسیاری از برخوردهای جدید و فشارهای روانی خصوصاً در اوج دوران بلوغ روبه رو هستند و به این دلیل بعضی از آنان دچار مشکلات زیادی می گردند. مهمترین آسیب با بررسی وضعیت دانشگاهی دانشگاه، شیوع افسردگی در میان دانشجویان بود چنانچه در مجموع مورد مطالعه حدود ۵۹/۹ درصد از دانشجویان موافق آنند که افسردگی بین دانشجویان شایع است در حالی که ۱۱/۴ درصد مخالف و مابقی اظهار نظر نکرده اند. در نتیجه دانشجویان معتقدند که افسردگی بین دانشجویان رواج دارد که این یک زنگ خطر است. در بررسی یافته های جدول فوق در مورد، شیوع مهم ترین آسیب ها در بین دانشجویان به صورت مشترک به ترتیب اولویت؛ دوستی با جنس مخالف (چون محیط دانشگاه، اولین تجربه برخورد مستقیم و بی واسطه دانشجویان با جنس مخالف است. بر این اساس، دانشجویان با شکل این نوع ارتباط و پیامدهای مثبت و منفی و راهکارهای کنار آمدن با این پدیده، آشنایی ندارند)، سیگار و قلیان، فیلم های غیر اخلاقی، مواد مخدر و روان گردان، خود ارضایی، مشروبات الکلی، همجنس گرایی، عرفان های کاذب، شرکت در پارتی های مختلط، بازی ورق که همه رفتارهای پر خطر منشاء مهمی برای افسردگی و ناآرامی است.

افسردگی دارای نشانه های فراوانی است که با شناسایی آنها می تواند شرایط لازم برای درمان افسردگی را تسهیل کرد. این نشانه ها که در اصل بسیار ناخوشایند هستند شامل موارد زیر می شوند [۴]: ازجمله خلق و خوهای مختلف که در طول روز بروز می کند. این شرایط معمولا در هنگام صبح به بدترین حالت خود می رسد و با گذر زمان در طول روز بهتر میشود. ۲-اختلالات خواب، که در زمان بیدار شدن های زود هنگام از خواب ایجاد می شود و فرد نمی تواند دوباره به خواب برود. این امر معمولا به دنبال افکار منفی که در ذهن افراد نقش بسته بروز می کند. ۳-کندی در تفکر، صحبت کردن و حرکت۴-احساس اضطراب و تشویش ۵-گریه کردن ها بی مورد ۶-نداشتن انرژی کافی برای انجام فعالیت های روزانه و احساس خستگی شدید ۷-ناتوانی در لذت بردن از اتفاقات مختلف ۸-ناتوانی در تمرکز ۹-بروز مشکل در تصمیم گیری ۱۰- بروز احساس فراموشی در فرد و به خاطر نیاوردن موارد مختلف ۱۱-بروز افکار منفی در مورد آینده ۱۲- احساس تقصیرکردن ۱۳-ندید گرفتن هویت شخصی و ... این نشانه ها می توانند تصویر روشنی ازبروز افسردگی در بین افراد را برای ما نمایان کنند [۵].

طبق تحقیقات مختلف از مهمترین عوامل افسردگی

۱.حتی گاهی بین شاخص توده بدن و میزان افسردگی دانشجویان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد یعنی عدم تحرکی نیز منجر به افسردگی می گردد.[۶]. ۲.تجرد: افرادی که به دنبال راهی برای تخفیف افسردگی خود هستند، ممکن است گزینه درمانی جدیدی را پیش رو داشته باشند: ازدوا ، به گزارش لایوساینس یک بررسی تازه نشان می‌دهد که ازدواج، حتی یک ازدواج نه چندان موفق، در افراد افسرده نسبت به افراد شاد تقویت روانی بیشتری ایجاد می‌کند. ۳.دانشجویان ناموفق [۷] ۴.بیکاری: زنان شاغل نسبت به دختران مجرد افسردگی کمتری دارند [۸]. ۵. افسردگی در خوابگاه ها بیشتر است [۹]. لذا در این موارد مهمترین راهکارهایی که میتوان ارائه نمود، ۱.خانواده یکی از مهمترین نهادهای جامعه و شکل دهنده ی شخصیت آدمی است. مطلوبیت، رضایت، خشنودی، کیفیت و کارکرد بهینه ی خانواده عامل بسیار تاثیر گذاری در شکوفایی، رشد و پیشرفت اعضای خانواده است. به نظر می رسد تاثیر متقابل این عوامل در موفقیت و پایداری ازدواج نقش به سزایی دارد. ۲. شادکامی با اجرای برنامه های معنوی: طبق یافته های پژوهش، میزان استرس، اضطراب و نگرش به مذهب در سه دانشگاه؛ فاطمه الزهرا، اصفهان و شهید باهنر تفاوت معنی داری ندارد و رابطه‌ی منفی و معنی داری میان شادکامی و مشکلات روانی همچنین رابطه مثبت و معنادار بین سلامت روان و شادکامی وجود دارد؛ به نحوی که با اجرای برنامه های معنوی می توان شادکامی افراد را به حد مطلوب و یا فراتر از آن رساند [۱۰]. ۳. برای حفظ سلامت روانی، حداقل نیم ساعت فعالیت ورزشی بعنوان یکی از ضروری ترین برنامه ها باید باشد [۱۱]. ۴. فراوانی افسردگی در بین دانشجویان است، باید

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]

تدابیری اتخاذ گردد تا عواملی که در بروز افسردگی مؤثر هستند، کاهش یابند و با شناخت سریع و به موقع از عواقب آن پیشگیری شود [۱۲]. ۵. چنانچه بیان شد احساس افسردگی در بین دانشجویان و بخصوص دانشجویان ناموفق، از شیوع بالایی برخوردار است، لذا بررسی بیشتر مسایل روانی و شخصیتی دانشجویان و فعال نمودن مراکز مشاوره برای آنها ضروری است [۷]. لذا انجام ارزیابی های روانشناختی دانشجویان و ارایه خدمات مشاوره در زمینه های مختلف در جهت ارتقای سطح سلامت روانی دانشجویان توصیه می گردد [۱۳].

نتیجه‌گیری

آموزش مهارت های ارتباطی و کلامی و برگزاری کلاس های آموزش ازدواج و آسیب های پیش از آن می تواند در آموزش و پیشگیری از افسردگی کمک شایانی نماید و مسلما پیشگیری از این مسائل هم ساده تر و کارآمدتر از درمان می باشد.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته بخشی از طرح های تحقیقاتی با کد ۹۵۰۵۱۹۲۹۴۷ و ۹۵۰۵۱۹۲۹۹۰ مصوب دانشگاه علوم پزشکی همدان است که بدین وسیله از معاونت محترم تحقیقات و فن آوری دانشگاه و همکاران محترمشان در تامین حمایت و هزینه های آن تشکر و قدردانی می گردد.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله اعلام می‌دارند هیچ گونه تضاد منافعی ندارند.

ملاحظات اخلاقی

مشخصات فردی و تحصیلی افراد طبق ملاحظات اخلاقی محفوظ می ماند.

سهم نویسندگان

دکتر داود خوش باور، نوسنده مسئول و مجری اصلی طرح و حسن یعقوبی نتیجه گیری و ویراستاری مقاله بوده است.

حمایت مالی

حمایت مالی از این طرح توسط دانشگاه علوم پزشکی همدان صورت گرفته است.

REFERENCES

1. Moon YS, Franke GR. Cultural influences on agency practitioners' ethical perceptions: A comparison of Korea and the US. Journal of Advertising. 2000;29(1):51-65.
2. Abedini S, Davachi A, Sohbaee F, Mahmoodi M, Safa O. Prevalence of depression in nursing students in Hormozgan University of Medical Sciences. Hormozgan Medical Journal. 2007;11(2):139-45.
3. Solati K. The Effectiveness of Life Skills Training on Happiness, Mental Health and Marital Satisfaction in Wives of Iran-Iraq War Veterans. World Family Medicine Journal: Incorporating the Middle East Journal of Family Medicine. 2017;99(5489):1-9.
4. Sadeghian E, Moghadari Kosha M, Gorji S. The study of mental health status in high school female students in hamadan city. Avicenna Journal of Clinical Medicine. 2010;17(3):39-45.
5. Iri Y, Fakhri MK, Hassanzadeh R. Modeling the Structural Relationship of Happiness Based on Psychological Well-Being With Self-efficacy Intermediation and Academic Self-regulation in University Students. International Clinical Neuroscience Journal. 2019;6(3):104-10.
6. Hartnell CA, Ou AY, Kinicki A. Organizational culture and organizational effectiveness: A meta-analytic investigation of the competing values framework's theoretical suppositions. Journal of applied psychology. 2011; 96(4):677.
7. Azizi S, Ebrahimi MT, Shamshirian A, Houshmand S, Ebrahimi M, Seyyed Esmaeeli F, Hosseini MR. Evaluation of the level of depression in students of School of Paramedic Sciences, Mazandaran University of Medical Sciences, in 2015. Tabari Biomedical Student Research Journal. 2016;1(3):41-8.
8. Feizi E, Naghizadeh Baghi A, Rahimi A, Nemati S. The relationship between body mass index and depression in female students of Ardabil University of Medical Sciences. Journal of Ardabil University of Medical Sciences. 2012;12(2):213-20.
9. Kubo C. Stress and depression. Nihon rinsho. Japanese journal of clinical medicine. 2007;65(9):1706-9.
10. Aliakbari Dehkordi M. Relationship between women sexual function and marital adjustment. International Journal of Behavioral Sciences. 2010;4(3):199-206.
11. Wang J, Zhou Y, Liang Y, Liu Z. A Large Sample Survey of Tibetan People on the Qinghai–Tibet Plateau: Current Situation of Depression and Risk Factors. International Journal of Environmental Research and Public Health. 2020;17(1):289.
12. Barati M, Moloudi G, Karimi F, Afshari M, Mohammadi Y, Etesamifard T. Association Between Cellphone Overuse and Depression Among Medical College Students in Hamadan, West of Iran. Avicenna J Neuro Psycho Physiology. 2016; 3 (4) :101-105.
13. Moeini B, Abasi H, Afshari M, Haji Hosseini M, Ghaleiha A. Homesickness, depression and happiness in university students in Hamadan, Iran. International Journal of Epidemiologic Research. 2018;5(3):73-9.

[Downloaded from psj.umsha.ac.ir on 2026-09-16]

[DOI: 10.52547/psj.18.3.46]